

# Letadlem i na oslovi

8.1.2024 - | Univerzita Pardubice

**Cestují společně už od vysoké školy. Zdravotnický záchranář Martin Černý a záchranářka Kristýna Svobodová, absolventi Fakulty zdravotnických studií jsou právě na cestě kolem světa. Vše přitom odstartovala jedna barevná stěna v bytě.**

## Kdo přišel s tímto nápadem?

**M:** Oba jsme měli odjakživa nápad objet svět. Byl to sen. Já jsem to chtěl absolvovat s kamarádem na kole a Týna zase pěšky.

**K:** Takže jsme to trochu poupravili. Kamaráda jsme vyškrtli, a to kolo taky. Pak jsme si v bytě natřeli jednu stěnu tabulovou barvou. Na ni jsme nakreslili mapu světa, kde jsme si vyznačili trasu.

## Kam jste vyrazili jako první?

**K:** Začali jsme v Nepálu, protože oba milujeme hory. Nepál je dost náročný, takže jsme potřebovali místo, kde si odpočineme. Pokračovali jsme proto do Thajska. Potom jsme nevěděli, kam dál, protože jsme původně chtěli do Vietnamu, ale zjistili jsme, že tam prší. Nakonec jsme jeli do Laosu. Z něj jsme se opět vrátili do Thajska a přeletěli na Filipíny, odkud jsme se přesunuli na Nový Zéland, kde jsme zakotvili na delší dobu.

## Taková cesta se zdá být finančně náročná. Vyděláváte si i v průběhu, nebo máte našetřeno?

**M:** Při cestování člověk nikdy neví, co bude pozítří. Musí se to plánovat a přemýšlet. První část cesty jsme hradili především z úspor, vyděláváme až teď na Zélandu.

**K:** Dalo se to zvládnout, protože jsme si pomáhali dobrovolničením. Na platformě WorkAway místní nabízejí ubytování a jídlo za to, že jim pomůžeš. Cílem je propojení s komunitou a pomoc místním. Pomáhali jsme třeba zrenovovat hotel. Někteří byli tak štedří, že nám půjčili skútr. Hodně nám to pomáhalo snížit náklady. Využili jsme to třeba v Thajsku a v Laosu.

## Kde pracujete na Novém Zélandu?

**K:** Nejvíce se dá vydělat na farmě, proto jsme tam na dva měsíce jeli sbírat kiwi. Na Zélandu nám už došly peníze, protože jsme si koupili obytnou dodávku, ve které plánujeme celý rok žít.

## Na Zélandu jste ještě neskončili, ale přitom jste najednou v Pardubicích...

**K:** Vdávala se mi sestra, a ještě další dva kamarádi. Takže jsme přijeli na tři svatby, což je perfektní důvod, proč přijet domů. Na Zélandu máme Working holiday víza, která platí celý rok. Přijeli jsme tam letos v březnu a už se tam zase vracíme zpět. Teď se ale chystáme na jinou práci. Směřujeme do lyžařského střediska, protože je tam nyní zima. Tam budeme obsluhovat sněžná děla a dostaneme skipas na sezónu.

## Co plánujete, až vám víza skončí?

**K:** Nový Zéland zřejmě kvůli práci nestihneme procestovat celý. Uvažujeme proto, že na ostrovech zůstaneme ještě další rok, pokud to půjde.

**M:** Working víza jsou jen na rok. Ale je možné, že vám atestovaný zaměstnavatel nabídne pracovní víza, která jsou na delší dobu. Pak bychom se rádi vrátili k profesi záchranáře, kterého jsme vystudovali. To na Zélandu kvůli neuznávání evropských diplomů nejde, ale v Evropě ano. V úvahu přichází třeba Island, kde angličtinu berou a jsou tam slušné platové podmínky.

## Ještě tu nezazněl jeden kontinent - Amerika. Ta vás neláká?

**M:** Právě že láká. Jak Jižní Amerika, tak Kanada. Do Kanady bychom mohli také použít Working holiday víza. Takže to taky připadá v úvahu.

### **Cestovat jste začali už na vysoké škole díky programu Erasmus+ . Kam jste vyrazili?**

**K:** Já jsem byla ve druháku ve Finsku, a pak jsem to Martinovi doporučila. On jel na Maltu. Po skončení studia jsme jeli společně na absolventskou stáž do nemocnice do turecké Ankary.

**M:** Snažili jsme se dostat na oddělení intenzivní péče. I když jsme to měli domluvené, nakonec to bylo jinak. Nejdřív jsme jezdili sanitkou přes město s důchodci. Pak jsme měli urgentní příjem pro dospělé, což bylo zajímavější, i když nás tam nenechali moc věcí dělat. Problémem byla jazyková bariéra, protože lidé v Turecku neumí příliš anglicky.

### **Jaký je rozdíl mezi zdravotnictvím v Turecku a u nás?**

**K:** Mají tam o dost méně prostředků a financí. Na dětské oddělení urgentního příjmu sanitka jednou dovezla dítě se zlomenou rukou. Oni pro něj ale neměli dlahu, takže to dítě mělo ruku přikurtovanou k nějaké polici.

### **A ve srovnání třeba s Finskem?**

**K:** Nesrovnatelné. Když jsem přijela do velké nemocnice ve finském Turku, připadala jsem si jak v obchodním centru. Byly tam nainstalované výstavy, všechno moderní a krásné, vůbec ne jako v nemocnici. Vše bylo navíc skvěle vybavené, každá sestra měla svůj počítač. Myslím ale, že už jsme v Česku dost věcí v tomto směru posunuli.

### **Můžete srovnávat i s českými nemocnicemi, protože jste hned po státnicích nastoupili na ARO do nemocnice v Hradci Králové...**

**M:** Na to mile vzpomínáme. K této práci jsme měli také částečné úvazky na dispečinku v Pardubicích, na záchrance v Chrudimi a záchranné službě Královéhradeckého kraje. Dokonce se nám na cestách stalo, že se nám zdály sny o práci na našem oddělení. V jednu noc, a dokonce oběma najednou.

### **Byl v tu chvíli vůbec čas na cestování?**

**K:** První velkou společnou cestu jsme absolvovali po státnicích. Jeli jsme na měsíc na Island. To jsme ještě byli takoví ti chudí studenti, kteří měli na účtu čtyři tisíce, a jeli jsme do nejdražší země v Evropě. Letenku nazpátek jsme si kupovali až tam. Mysleli jsme si, že si tam na ni vyděláme. To ale neklaplo. S batůžkem jsme stopovali okolo celého Islandu, spali jsme ve stanu, mokli jsme. Ale bylo to super. Pak jsme začali pracovat v Hradci a cestování se trochu zjednodušilo. Když má člověk příjem a nemá děti, dá se toho podniknout spousta. Během covidu jsme jeli na Kostariku. Tou dobou bylo vše zakázané a my do poslední chvíle nevěděli, jestli odletíme. Na letišti ve Vídni jsme si museli pár hodin před odletem dělat test, aby to časově vyšlo i s přestupem. To byl punk. Pak to zase vypadalo, že se nedostaneme nazpátek do Evropy.

**M:** Podmínkou pro návrat byl antigenní test. Jenže ty v Kostarice ještě nebyly. Takže tam přilétala plná letadla a odlétala prázdná. Lidé museli vymyslet, jak to udělat. Někdo se dostal zpět přes jiné země, ale my jsme nakonec zjistili, že v hlavním městě je jedna nemocnice, která už testy má. Po Kostarice jsme byli ještě v Kyrgyzstánu, na Srí Lance a přešli jsme Pyreneje. I tak nám to nestačilo...

### **Na cestách určitě zažíváte neuvěřitelné věci. Je pravda že na Islandu dělají pivo z mechu?**

**K:** Je to dost pravděpodobné, protože tam nic jiného neroste.

### **Slyšel jsem, že když na Islandu spadne strom přes cestu, tak si řidiči z protějších stran silnice vymění klíčky a pak si je někdy vrátí. Vystihuje to mentalitu Islandanů?**

**K:** Tam žádné stromy nejsou. Jediný les na Islandu je v jednom národním parku. Říká se takový vtip: „Co máš dělat, když se ztratíš v islandském lese? Postav se a rozhlédni se.“

## **V Kyrgyzstánu jste prý jezdili taxíkem nebo spíš na koni?**

**K:** Je to chudá, post-sovětská země, která sousedí s Čínou a začínají tam Himaláje. Je pravda, že tyto typy dopravy tam fungují. My jsme si vzali taxíka na 300 kilometrů tam a 300 kilometrů zpátky a ani nás to nestálo moc. Díky pandemii jsme navíc byli skoro jediní turisté. Všude nás vítali, fotili si nás. Miluju koně a těšila jsem se, že na nich budeme jezdit. Problém je, že Martin se koní bojí.

**M:** Co kdyby mě kousl?

**K:** Ale překonali jsme to, na nějaké dny jsme si koně půjčili. Oni tam nic moc neřeší, nepošlou s vámi průvodce. Jen se zeptají: Umíš řídit koně? Ano, tak jed'.

**M:** Někdy to dopadlo tak, že Týna jela a můj kůň si žvýkal trávu a vůbec nechtěl pokračovat. Žádný respekt! Jen jsme stáli a on se hodinu pásł. Nakonec pro mě musela přijít místní odtahovka. To byli dva jedenáctiletí kluci na oslech, kteří mě z toho koně posadili na osla a konečně jsme jeli.

## **Jaké máte zážitky ze Srí Lanky?**

**K:** Přijeli jsme tam asi měsíc předtím, než přišla ekonomická krize a stát musel vyhlásit bankrot. Ale nepoznali jsme nic. Jen pár dní před odjezdem jsme se dozvěděli, že dochází papír a palivo a možná se nedostaneme na letiště.

**K:** Jinak byla Srí Lanka krásná. Surfuje se tam, to já teda nedělám, protože se bojím žraloků. Takže jsme u moře vydrželi jen pár dní a pak jsme se vydali do vnitrozemí na čajové plantáže. Cesta místními autobusy byl asi nejvíc adrenalinový zážitek. Ti řidiči jsou šílení! Na klasickou dvouprohovou se vejde cyklista, motokář, vedle toho auto a pak to předjíždí nákladák. A to samé z druhé strany. Ale oni mají sošku Buddhy. Když předjíždějí a troubí, Buddha je chrání.

## **Autobus vás evidentně dovezl?**

**K:** No právě nedovezl. Jak řidič hodně túroval, tak mu v půlce cesty vysadil motor. Hodinu a půl se v tom hrabal, pak jsme popojeli pár kilometrů a zase to začalo čoudit. Všechny nás vyhodil z autobusu, že přijede nový. Ale víme, jak to funguje. Takže jsme pokračovali stopem.

## **Spali jste v hotelu, nebo někde v přírodě?**

**M:** S Týnkou by to v přírodě moc nešlo, protože se bojí hadů.

**K:** Já se bojím skoro celé živočišné říše. Na Srí Lance jsme ubytování dost střídali. Je to tam levné, takže si člověk může dovolit i hotel s bazénem. Byli jsme ale i v místech, kde žádný hotel nebyl, takže jsme zažili i low cost ubytování u někoho doma.

## **A čaj na Srí Lance?**

**K:** Naučili jsme se tam pít černý čaj s mlékem, to tam opravdu frčí. Čajové plantáže jsou nádherné, nachází se ve svazích v horách. Zelené plantáže, do toho mlha a ty sběračky čaje, to byl asi nejhezčí zážitek z celé Srí Lanky. Čajové dýchánky jsme si potom několik měsíců užívali i doma.

## **Oba jste absolventi Fakulty zdravotnických studií, kde jste studovali obor Zdravotnický záchranář. Proč jste si vybrali právě tento obor?**

**K:** Celé dětství jsem byla u vodní záchranné služby a líbilo se mi to. Tak jsem si říkala, že bych mohla navázat. Chtěla jsem být venku a nebýt v kanceláři.

**M:** Já jsem nejprve začal jako kuchař, ale pochopil jsem, že nechci být 12 hodin zavřený ve čtvercové místnosti s jedním oknem a grilem za zády. Chtěl jsem dělat něco, co bude venku a co nebude monotónní a stereotypní. Tak jsem hledal, a nakonec našel tento zajímavý obor.

## **Kdy jste se dali dohromady?**

**M:** Byli jsme spolužáci. V prvním ročníku jsem si prohlédl holky ve třídě a řekl jsem si: „Tuhle ne, tuhle teda nechci na krk“ (úsměv).

**K:** Nejdřív jsme byli kamarádi a ve druháku jsem se sestěhoval se spolužáky do společného bytu. No a ve třetáku jsme se u Martina v pokoji učili na zkoušku a už jsem tam zůstala.

### **Studium jste skončili před čtyřmi lety, jak na něj vzpomínáte?**

**K:** Máme úplně perfektní zážitky a moc rádi vzpomínáme. Měli jsme super třídu, ve které nás sblížilo to, jak to bylo těžké. Jak jsme se cítili marní na zkouškách, modelovkách a na praxích. Ta bezmoc nás všechny hodně sblížila a byli jsme taková jedna rodina. Také máme hodně zážitků z kurzů, jako byl lyžařský kurz, záchrana na horách, letní kurz na horách, potápění, kurz řízení.

### **Takže byste Fakultu zdravotnických studií doporučili i dalším?**

**M:** Určitě! Já jsem nikdy nebyl studijní typ a to, že jsem šel na vysokou byla víceméně náhoda. Ale teď zpětně ty studijní roky označuji jako nejlepší období života. Bylo to fakt super.

**K:** Měli jsme skvělé učitele, kteří nás na zkouškách nakonec podpořili. A těch akcí se účastnili s námi.

Text: David Žáček, Adéla Korečková Foto: Jan Chlad, archiv Kristýny Svobodové

Ilustrace: Veronika Beňová

*Tento text najdete v exkluzivním vydání časopisu Univerzity Pardubice MY UPCE, v tištěné i on-line podobě*